



25. MUZIČKI BIENNALE Autorski projekt »Proces« skladate

Zrinka ZORČEC

Možete li si zamisliti da je moralni zakon ne samo vaš unutarnji imperativ, već i stvarni zakon na temelju kojeg vas uhićuju i optužuju za zločin? I onda vi, protiv svih zakona logike, pokleknete pod teretom apsurdna i priznate krivicu. Sudbina je to bankarskog službenika Josefa K. proistekla iz pera pisca »bez književnih preteča i učitelja, ali s nastavljacima i

učenicima« Franza Kafke davne 1914. godine, sudbina koja je na početku 20. stoljeća anticipirala tekovine tog istog stoljeća. Totalitarizam, nacionalsocijalizam, čak i holokaust te današnja globalizacija nagoviješteni su u »Procesu«, romanu što je do čitatelja došao kršenjem obećanja Kafkina prijatelja Maxa Broda koji nije spatio svu Kafkinu književnu ostavštinu kako ga je pisac oporučno zamolio.

Simboličnost apsurdne sudbine pojedinca izgubljenog u bespućima birokracije u današnjim je vremenima itekako snažna i

Ideju smo iznjedrili zajedno jer tražili smo sadržaj koji je dovoljno apstraktan, a istodobno surovo zbiljski, kaže skladatelj Šipuš o baletu koji će biti praizveden 26. travnja. Priča o sudbini Josefa K. dobro korespondira s temom obljetničkog Muzičkog biennalea »Umjetnost i politika«

Hrabri proces

nju će u zvukove i pokrete pretočiti skladatelj Berislav Šipuš i koreograf Staša Zurovac u baletu »Proces«, koji će biti praizveden na zatvaranju istaknute umjetničke manifestacije, 25. muzičkog biennalea Zagreb, 26. travnja u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu.

Balet »Proces« druga je suradnja Baleta riječkog HNK Ivana pl. Zajca i Muzičkog biennalea. Cijeli autorski tim okupljen na projektu hrvatski, što »Proces« čini iznimno važnim kulturnim događajem na našoj sceni.

»Ideju smo iznjedrili zajedno jer tražili smo sadržaj koji je dovoljno apstraktan, a istodobno surovo zbiljski, koji bi nas, i jednog i drugog, natjerao da tražimo radikalna rješenja i koji bi nas odveo i u nepoznatom pravcu, gdje bismo mogli otkriti i nešto novo, kako u/o jeziku kojim se služimo, tako i u/o nama



Berislav Šipuš

samima...«, otkriva skladatelj Šipuš motive za ulazak u oblikovanje pomalo neobičnog izbora naslova za balet. »Proces« je, prema njemu, dobar i zbog sa-



na Berislava Šipuća i koreografa Staše Zurovca

razotkrivanja



Staša Zurovac

držaja koji je strogo definiran, znači, postoji priča, ali i zbog pojma koji ih zanima - ne samo kao priča, već kao ono što je nezaobilazni dio stvaralačkog

hoda. Spomenimo da sama priča uistinu dobro korespondira s temom obljetničkog biennalea - »Umjetnost i politika«. U sklopu te manifestacije, pokrenute prije pola stoljeća, održat će se i trodnevni simpozij na temu »Projekt Proces/Muzika«, posvećen promišljanju rada Josefa Kafke i Orsona Wellesa. Inače, Welles je upravo u Zagrebu 1962. snimio ekranizaciju »Procesa« s Anthonyjem Perkinsom u naslovnoj ulozi. Šipuč opisuje glazbu kao uporabnu sintezu stilova i jezika jer »ona mora slijediti i napatke koreografa, pogoditi njegove želje i unutarnji sluh, a istodobno biti dovoljna svježa da bi zadržala i pozornost publike«. No, kako ističe, ona je istodobno i osobna jer ima trenutaka kad može biti slobodan i ispisati stranice glazbom koja mu zuji u ušima. Koreograf Staša Zurovac, ujedno redatelj ba-

leta, smatra da je sam naslov dosta zahtjevan, u smislu izazova plesnog teatra. Naš vrsni koreograf i ravnatelj riječkog baleta o samoj koreografiji nije previše govorio jer smatra kako je presubjektivno da bi opisivao svoje autorsko djelo i taj dio prepušta publici.

»Koreografija je veoma bliska plesnom teatru«, objašnjava Zurovac, koji je koncipirao »Proces« tako da u njemu nema protagonista, odnosno tako da su svi plesači prisutni na sceni podjednako važni za kontekst same priče.

Na upit jesu li se nadahnuli znanim Wellesovim filmom, skladatelj kaže da su zapravo bježali od vizualizacije tog romana jer su željeli imati samo čitalačku recepciju tog djela i u toj dimenziji potražiti razloge zbog kojih su se upustili u vlastiti »proces«. Hoće li autori uspjeti u dočaravanju znane nam kafkijanske atmosfere glazbom-zvukom i plesom-pokretom, dobra je motivacija za kretanje u vlastiti proces - proces gledanja »Procesa«.